

Kwantitatieve analyse opbrengst mogelijke beslissystemen WOD

Bij deze analyse zijn scenarioberekeningen betrokken voor het huidige systeem (toestemming), het huidige systeem plus aanvullende maatregelen, het bezwaarsysteem en het Actieve Donatieregistratiesysteem (ADR-systeem). In het eerste gedeelte zijn de berekeningen uit het onderzoek van het NIVEL¹ opgenomen. Hiertegenover staan in het tweede gedeelte de resultaten voor het ADR-systeem zoals deze door de Nierstichting worden verwacht. In deel III zijn de belangrijkste verschillen in uitgangspunten geanalyseerd (NIVEL versus Nierstichting).

Conclusie is dat door de Nierstichting een aantal assumpties is gedaan ten gunste van het ADR-systeem: op onderdelen is de huidige situatie minder gunstig voorgesteld, de effecten van invoering van het ADR-systeem zijn zeer optimistisch ingeschat. Naar de mening van het Kabinet zijn deze assumpties niet gerechtvaardigd en dus de voorgestelde groei van 59% in aantal donaties niet realistisch.

Deel I – scenario's onderzoekers en Kabinet

Tabel 1: aantal orgaandonoren binnen het **huidige systeem**

Keuze in het register	Registratie	(A) Toestemming nabestaanden <u>zonder aanvullende maatregelen</u>	(B) Toestemming nabestaanden <u>met aanvullende maatregelen</u>
Ja	20%	92%	92%
Nee	12%	0%	0%
Laat over aan naasten	5%	30%	40%
Niet geregistreerd	63%	30%	40%
	Totaal aantal orgaandonoren	214	252

↑
Voorstel kabinet

Tabel 2: aantal orgaandonoren volgens **ADR scenario**

Keuze in het register	Registratie	(A) Toestemming nabestaanden <u>zonder aanvullende maatregelen</u>	(B) Toestemming nabestaanden <u>met aanvullende maatregelen</u>
Ja	45% ²	80%	Nvt
Nee	25%	0%	Nvt
Laat over aan naasten	30%	30%	40%
	Totaal aantal orgaandonoren	248	264

Tabel 3: aantal orgaandonoren **bezwaarsysteem scenario**

Keuze in het register	Registratie	(A) Toestemming nabestaanden <u>zonder aanvullende maatregelen</u>	(B) Toestemming nabestaanden <u>met aanvullende maatregelen</u>
Niet geregistreerd (verondersteld Ja)	77%	40%	50%
Nee	23%	0%	0%
	Totaal aantal orgaandonoren	176	220

¹ NIVEL, *Actieve donorregistratie? Een onderzoek naar de mogelijke reacties op de introductie van een actieve donorregistratie*, september 2004, Utrecht

² De getallen zijn door de onderzoekers (beargumenteerd) gewijzigd ten opzichte van de onderzoeksresultaten: positief ten aanzien van het percentage toestemmingen bij 'Ja', negatief ten aanzien van de respons op de ADR-mailing (meer weigeringen, vaker keuze om het aan de naasten over te laten). Per saldo leidt dit tot een hogere opbrengst dan zuiver op basis van de onderzoeksresultaten te verwachten zou zijn.

Deel II – scenario Nierstichting

Tabel 4: aantal orgaandonoren in **ADR scenario volgens de Nierstichting**³.

Keuze in het register	Huidige situatie		Situatie na ADR	
	Registratie	Toestemming naasten	Registratie	Toestemming naasten
Ja	20%	90%	53%	89%
Nee	12%	0%	23%	0%
Laat over aan naasten	5%	36%	24%	36%
Niet geregistreerd	63%	24%	nvt	Nvt
	Totaal aantal orgaandonoren	214	Totaal aantal orgaandonoren	340

Deel III – verschillen in scenario's

Over de verschillen tussen de berekeningen die onderzoekers (en Kabinet) hebben gehanteerd ten opzichte van die van de Nierstichting is het volgende op te merken:

- Voor de toestemmingspercentages in de huidige situatie, als de overledene niet staat geregistreerd, hanteert de Nierstichting de cijfers over 2003 en 2004 met betrekking tot weefseldonoren. De onderzoekers gebruiken de cijfers over 2002 bij orgaandonoren⁴. Omdat de toestemmingspercentages bij weefseldonoren lager zijn dan bij orgaandonoren, is in de berekening van de Nierstichting de uitgangssituatie minder gunstig en de potentiële winst door het ADR dus hoger.
- De Nierstichting houdt geen rekening met een stijging van het toestemmingspercentage door aanvullend beleid. Ook dit betekent dat de uitgangssituatie minder gunstig is en dus de potentiële winst hoger.
- In de verwachte situatie in het register na invoering van het ADR gaat de Nierstichting uit van de zuivere onderzoeksresultaten van het NIVEL, terwijl de onderzoekers die in hun scenario iets voorzichtiger hebben geformuleerd⁵. Omdat er dus meer 'Ja'-geregisteerden zijn in de berekening van de Nierstichting is de potentiële winst groter.
- Ten aanzien van toestemming bij 'Ja'-geregisteerden gaat de Nierstichting uit van het toestemmingspercentage in de huidige situatie (ca. 90%), terwijl de onderzoekers een lager percentage nemen (80%)⁶. Omdat het 'verwateringseffect' buiten beschouwing blijft, wordt in de berekening van de Nierstichting meer opbrengst verkregen bij mensen die van 'niet-geregistreerd' overgaan naar 'Ja'. Maar ook houden zij door deze assumptie geen rekening met verminderde opbrengst bij mensen die nu met 'Ja' geregistreerd staan: die gaan immers in de berekeningen van de onderzoekers van een situatie met ca. 90% toestemming (huidige situatie) naar 80% (bij ADR-systeem).

³ Omdat er zowel in de uitgangssituatie (bij huidig systeem) als in de situatie na overgang naar het ADR verschillen zijn in de berekening van de Nierstichting ten opzichte van die van de onderzoekers, zijn beide weergegeven.

⁴ Als in de berekeningen van de onderzoekers de cijfers voor orgaandonatie uit 2003/2004 worden gebruikt, leidt dit tot een extra opbrengst van 2 donoren (ten opzichte van tabel 2).

⁵ In hun scenario hebben de onderzoekers de respons op de ADR mailing gewijzigd ten aanzien van de keuze 'Nee' (verhoogd van 17% naar 20%) en de keuze 'Naasten' (verhoogd van 31% naar 40%).

⁶ In het onderzoek is gevonden dat ingeval van het ADR 65% van de nabestaande bij 'Ja' toestemming zou geven, tegen 78% bij het huidige systeem (het 'verwateringseffect'). Omdat het toestemmingspercentage in de praktijk (ca. 90%) hoger is dan mensen in het onderzoek aangeven (78%), achten de onderzoekers een verhoging van het toestemmingspercentage bij het ADR reëel, van 65% naar 80%.